

מעשרות פרק ג'

משנה א

א) "המעביר תאנים בחצירו לקצות". האם תאנים אלו נגמרה מלאכתן?

ב) האם בניו שאוכלים מתאנים אלו חייבים במעשר? ומדוע?

ג) האם בני ביתו שאוכלים מתאנים אלו חייבים במעשר? ומדוע?

ד) באיזה מקום בעה"ב עצמו שאוכל מתאנים אלו חייב במעשר? ומדוע? [רע"ב]

ה) באיזה מקום בעה"ב עצמו שאוכל מתאנים אלו פטור מן המעשר? ומדוע? [רע"ב]

ו) האם לפועלים שמעבירים התאנים מותר לאכול מן התורה? ומדוע? [רע"ב ד"ה אבל]

ז) אם אסור לפועלים לאכול מן התורה איך אומרת המשנה "בזמן שאין להם עליו מזונות אוכלים ופטורים" כיצד אוכלים ה"ז גזל?? [עיי' רע"ב ד"ה אוכלים ופטורים לק' מ"ב]

ח) מדוע פטורים? [תפא"י אות ו']

ט) נאמר במשנה "אבל אם יש להם עליו מזונות". מדוע יש להם עליו מזונות הרי ענית בשאלה 6 שאין מגיע להם מזונות? [רע"ב]

י) מדוע אם יש להם עליו מזונות לא יאכלו?

יא) האם יש היתר לאכול אחת אחת כפי שמתירים במשניות הבאות? [תפא"י ז']

יב) מאיזה דין במשנה רואים שאין מתנה קובעת למעשר?

יג) מאיזה דין במשנה רואים שמקח קובע למעשר?

יד) מאיזה דין במשנה רואים שלוקח עיניו במקחו?

משנה ב

טו) "המוציא פועליו לשדה". לאיזה מלאכה הוציאם? [רע"ב]

טז) מה זה משנה אם הפועלים עוסקים בלקיטת פירות או שעוסקים במלאכה אחרת?

יז) באיזה מקרה אוכלים ופטורים?

יח) באיזה מקרה אוכלים אחת אחת?

יט) מדוע אם יש להם עליו מזונות "אוכלים אחת אחת" ולא אומרים "אוכלים ופטורים"?

כ) אם מקח קובע למעשרות מדוע מותר לאכול אחת אחת? [תוי"ט]

ז"ל החזו"א דמאי וז' סק"י טו: "בא"ד שם מ"ב ולא מן המוקצה, מבואר בירושלמי דכל וקופה חשיב גמר מלאכה אלך שחסר הבאת בית והלכך בשאין להם עליו מזונות אין מתנה קובעת ואוכל אפי' מן הסל, אבל כשיש להן עליו מזונות מקח קובע והלכך אינו אוכל מן הסל אפי' אחת דכל שנגמר ואינו חסר רק הבאת בית מקח קאי במקום הבאת בית ואין חילוק בזה בין אחת לשתיים, אבל מוקצה היינו כרי של תאנים איירי בעתיד למלא ממנו את הכלים ולא חשיב גמר מלאכה ומ"מ חשבה לכירוף ור"ל דחשיב כגורן שאינו אוכל אף אחת וכו', עכ"ל החזו"א.

כא) האם כשיש להם עליו מזונות מותר לאכול מן הסל אחת אחת או שאסור לאכול כלום עד שיעשר?

כב) האם כשיש להם עליו מזונות מותר לאכול מן הקופה אחת אחת או אסור לאכול כלום עד שיעשר?

כג) האם כשיש להם עליו מזונות מותר לאכול מן המוקצה אחת אחת או אסור לאכול כלום עד שיעשר?

כד) אם אין להם עליו מזונות האם מותר לאכול מן הסל ומן המוקצה ומן הקופה?

כה) מדוע סל וקופה יותר חמור מאוכלים מהשדה?

כו) האם סל וקופה נחשב גמר מלאכה? [חזו"א]

כז) מה חסר בסל וקופה בשביל שיתחייב במעשר? [חזו"א]

כח) האם מוקצה חשיב גמר מלאכה?

כט) מדוע אם יש להם עליו מזונות אסור לאכול אחת אחת? [חזו"א]

משנה ג

ל) נאמר במשנה "השוכר את הפועל לעשות בזיתים". מה הכונה לעשות?

לא) מה הדין אם סיכם עם הפועל ע"מ לאכול זיתים באיזה אופן אוכל ופטור?

לב) ובאיזה אופן אוכל וחייב?

לג) מה הפירוש לנכש בכצלים?

לד) באיזה אופן אוכל בצלים ופטור מן המעשרות?

לה) באיזה אופן אוכל בצלים וחייב במעשרות?

לו) מה הפירוש מקרטם?

לז) על מה אומר הרא"ש לא ידענא?

משנה ד

לח) מה הפירוש קציצות?

לט) מה בא התנא להוסיף אפילו בצד שדה קציצות?

מ) מה הכוונה מותרות משום גזל?

מא) מה דינם לענין מעשר? ומדוע?

מב) בזיתים וחרובים חייבים. מה הכוונה חייבים, במעשר או בהשבת אבידה? ומדוע חייב?

מג) נאמר במשנה "מצא גרוגרות אם דרסו רוב בני אדם חייב". מדוע דרסו זה סיבה שיהיה חייב במעשרות?

מד) האם אי אפשר להבין על תאנה אם היא דרוסה או לא? [ירושלמי הובא בר"ש]

מה) מנין שהגרוגרות שמצאתי הם מהגרוגרות שנדרסו, אולי גרוגרות אלו לא נדרסו?

מו) מה דין חיוב מעשר במצא גרוגרות?

מז) מה זה פלחי דבילה?

מח) מדוע פלחי דבילה ודאי חייב ולא תלוי בדרסו רוב בני אדם?

מט) נאמר במשנה "והחרובים עד שלא כנסם לראש הגג וכו'". האם מדובר בחרובים שמצאם או בחרובים שלו?

נ) מה הדין אם רוצה להאכיל לבהמה האם צריך לעשר?

נא) מה הדין אם רוצה לאכול בעצמו האם מותר להוריד מן הגג?

נב) מה הפירוש כנסן לראש הגג?

נג) מדוע צריך פעולה זו [עי' פ"א מ"ו]?

נד) ואם כבר כנסם לראש הגג האם מותר להאכיל לבהמה?

משנה ה

בטבלא דלהלן מסוכם האופן שהחצר קובעת רק לפי שיטה אחת ע"פ חזו"א מעשרות [סימן ה' סקי"ב] [4 אפשרויות]

סוג החצר	ר' ישמעאל שומר לחצר	ר' עקיבא אחר פותח ונועל	ר' נחמיה אין בוש	ר' יוסי אין אומר מה אתה מבקש?
כלים נשמרים בתוכה		אם אחד פותח ואחד נועל	אם בוש	אם אין אומרים לו מה אתה מבקש
אחד דר בו	אין שומר		אם בוש	אם אין אומרים לו מה אתה מבקש
אינו בוש	אין שומר	אם אחד פותח ואחד נועל		אם אין אומר מה אתה מבקש
אומרים לו מה אתה מבקש	אין שומר	אם אחד פותח ואחד נועל	אם בוש	

א) איך הדין בחצר שכשאחד נכנס אומרים לו מה אתה מבקש ואין שומר ויש 2 דיירים ובוש לאכול בתוכה?

משנה ו

ב) מדוע הגגות פטורים, הרי זה כבר עבר דרך החצר?

ג) האם תמיד הדין במעלה לגג פטור? [עיי' רע"ב]

ד) האם בית שער אכסדרה ומרפסת קובעים למעשר?

ה) מה זה בית שער?

ו) מה זה אכסדרה?

ז) מה זה מרפסת?

משנה ז

ח) מה זה צריפים?

ט) מה זה ברגנין?

י) מה זה אלקטיות?

יא) מה זה סוכת גינוסר?

יב) האם הם קובעים למעשר?

יג) איך יהיה הדין סוכת גינוסר שיש בו רחיים ותרנגולים האם זה נחשב דירת קבע וקובע למעשר?

יד) מה דין סוכת היוצרים החיצונה?

יט) מה דין סוכת היוצרים הפנימית?

כ) מה דין סוכת החג בחג?

כא) מה דין סוכת החג בשאר ימות השנה?

כב) איך יהיה הדין בחצר שהכלים נשמרים בתוכה ואחד פותח ואחד נועל [2 דיירים] ואדם בוש לאכול בתוכה ואם אחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כג) איך הדין בחצר שאחד דר בו ואין שומר והוא בוש לאכול בתוכה ואם אחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כד) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כה) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כו) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כז) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כח) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

כט) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

איזה סוג חצר קובעת?	איזה סוג חצר קובעת?	
		ר' ישמעאל
		ר' עקיבא
		רבי נחמיה
		ר' יוסי

נה) מה הדין לרבי יהודה חצר הפנימית? ומדוע?

נו) מה הדין לרבי יהודה חצר החיצונה? ומדוע?

נז) כפי איזו שיטה סובר רבי יהודה?

נח) איך יהיה הדין בחצר שהכלים נשמרים בתוכה ואחד פותח ואחד נועל [2 דיירים] ואדם בוש לאכול בתוכה ואם אחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

נט) איך הדין בחצר שאחד דר בו ואין שומר והוא בוש לאכול בתוכה ואם אחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

ס) איך הדין בחצר שאינו בוש לאכול בתוכה ואין שומר ויש 2 דיירים וכשאחד נכנס אין אומרים לו מה אתה מבקש?

משנה ח

תוס' רעק"א וצפ"ז דז"מ דף פ"ח ע"א] כתבו התוס' להכא מיירי לאין הצעה"צ רואה ללקוט יותר משום הכי הוי כנגמר מלאכתו אבל אם ראה ללקוט יותר אינו חייב, ומכל מקום צריך פועל לכך ללקוט הרבה וק"ץ לו מזונות היכא דאינו אוכל מדינא חייב צליקוף שנים דלוקח דעתו אתאנה והוי כנגמר מלאכתו.

עה) למדנו שמקח קובע רק ביחד עם צירוף שתיים, האם גם חצר קובעת דוקא כשצירף שתיים?

עו) תאנה שהיא עומדת בחצר. מה צריך להיות בגלל שהיא עומדת בחצר?

עז) לפי מה שלמדנו מתחילת הפרק ועד כאן אצל מי נאמר הדין "אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב" אצל בעה"ב או אצל לוקח? [מפ"ב מ"ה עד כאן]

עח) מה הפירוש לוקח עיניו במקחו בעה"ב עיניו בתאנתו?

עט) מה קרה כאן במשנה שאומרים דין זה גבי בעה"ב שאם אוכל אחת אחת פטור ואם צירף חייב? [תוס' רעק"א]

פ) מה הדין אחת בימינו ואחת בשמאלו ואחת בפיו האם זה נחשב לצירוף וחייב במעשרות?

פא) האם יש במשנה אפשרות שיוכל ללקט הרבה תאנים ולא יתחייב במעשר? [ברמב"ם בפיה"מ ובפ"ד הל' ט"ו מבו' דאין מחלוקת בזה]

משנה ט

פב) גפן שהיא נטועה בחצר, כמה צריך לאכול להתחייב במעשר?

פג) רימון שהוא נטוע בחצר, כמה צריך לאכול להתחייב במעשר?

פד) אבטיח שהוא נטועה בחצר, כמה צריך לאכול להתחייב במעשר?

פה) מדוע לר' טרפון אם אוכל את כל האשכול והרמון והאבטיח זה לא נחשב צירוף?

פו) ומדוע לר' עקיבא זה נחשב צירוף?

פז) באיזה אופן מתחייב כוסבר במעשר? ובאיזה לא?

פח) מה החידוש בכוסבר? [משנה אחרונה ע"פ לק' פ"ד מ"ה]

פט) באיזה אופן הסיאה והאזוב והקורנית חייב במעשר? ובאיזה אופן לא?

בהצלחה!